

« zurück blättern vor »

ŻEGLARZ subst. m., ab 1455. **1)** ‘jmd., der der Schiffsbesatzung angehört, Seemann, Matrose; Schiffsreisender’ – ‘członek załogi statku, majtek, marynarz; podróżnik morski’: ca. 1455 JA XIV 505, STP *speculator zeglarz*. o 2.H.15.Jh. R XXV 176, STP *vendiderunt eum (Ioseph) Hysmaelitis zeglarzom*. o 1490 Erz 138, STP *gubernator, eyn schiffman, qui gubernat nauem, zeglarz – nauta, zeglarz – nauclerus, zeglarz – remex, zeglarz – remigator, zeglarz*. o (†1519) 1525 PatKaz III 126v, SPXVI *yako ta gwyazda yest wodz zeglarzom*. o (†ca.1529) 1578 BierEz I4v, SPXVI *Profzę cię miły żeglarzu / Gdy kogi toną ná morzu: Na ktorey lepiej być stronie*. o 1600 PudłDydo B2, SPXVI *Wten czas [!] Eurus nawięcey żeglarzom szkodzi*. o 1745–1756 Chm.Ateny 517 *Gwiazda Polarna, / północna, była na morzach dla żeglarzów przewodniczka*. o 1818 Już się 2, SJAM *Żeglarzu! ciągni rudel, wiatrom podaj płótna*. o 1865 Dz.Lit.Lw. 60, DOR *Zuchwały żeglarz od brzegów odbija*. o 1947 Wiedza 196 s.14, DOR *Żeglarz na pełnym morzu mógł się orientować do niedawna tylko według Słońca, Księżycza i gwiazd*. – STP, SPXVI, MĄCZ, CN, TR, L, SWIL, SW, DOR. **2)** ‘Schiffseigner’ – ‘właściciel statku’: CN, TR, L, SWIL, SW. **3)** ‘großer Schmetterling aus der Familie der Ritterfalter (Papillionidae), Segelfalter’ – ‘duży motyl dzienny z rodziny paziowatych, paż żeglarz, żeglarek’: [hapax] 1951 Fud.Zwierz. 32, DOR *Z gatunków owadów żyjących na niżu wymienić można motyle bielinki, jak bielinek kapustnik, bytomkowiec, rzepnik, rzadkim gościem natomiast jest tu paż królowej, a do wyjątkowych należy paż żeglarz*. – SW (zool.), DOR (zool.). **4)** ‘Segelsportler’ – ‘osoba uprawiająca żeglarstwo’: DOR. o **Etym: 1)** mhd. *sēgeler* subst. m., ‘Schiffer, Segler’, LEX, nur für Inh. 1, 2. **2)** nhd. *Segler* subst. m., ‘Schiffer; Segelfalter’, GRI. o **Der:** *żeglarski* adj., 1564 MĄCZ 242c, zuerst geb. MĄCZ, nur für Inh. 1, 4; *żeglarstwo* subst. n., ‘Schiffahrt; Segelsport; Schiffahrtskunde’, 1564 MĄCZ 242b, zuerst geb. MĄCZ, nur für Inh. 1, 4; *żeglarzyk* subst. m., ‘eine Fischart’, [hapax] (1595) 1598 Klon.Fl. D, L, zuerst geb. TR; *żeglarka* subst. f., ‘Seefahrt, Segeln’, [hapax] 1726 Jabł.Tel. 34, L, zuerst geb. L, nur für Inh. 1, 2, 4; *żeglarka* subst. f., ‘Schifferin’, [hapax] (1845) 1868 Krak.Wspom. 150, DOR, zuerst geb. L, nur für Inh. 1, 2, 4; *żeglarek* subst. m., ‘Perlboot (Nautilus spec.); Segelfalter (Iphiclides podalirius)’, (†1916) 1949–1951 Sienk.Now.III 12, DOR, zuerst geb. SWIL.

« zurück blättern vor »